

IZLOŽBA

"SJEĆANJE NA LJUDSKU TRAGEDIJU"

(iz Muzeja za historiju radničkog pokreta u Poznanju,
NR Poljska)

18. X - 21. XI 1984.

Izložba otvorena dnevno od 10-17 h
subotom od 9-16 h
nedjeljom od 9-13 h

Muzej za historiju radničkog pokreta u Poznanju (NR Poljska) gostuje u našem Muzeju sa izložbom "SJEĆANJE NA LJUDSKU TRAGEDIJU". Izložba stvaralaštva zatvorenika u koncentracionim logorima i ratnim zarobljeničkim logorima organizirana je u povodu 45.godišnjice početka II svjetskog rata, koji je započeo 1. rujna 1939.godine agresijom Trećeg njemačkog Reicha na Poljsku, te je po svom sadržaju dramatična opomena svim prijateljima miru i slobodi.

Poljska je prva pružila otpor nacističko-fašističkoj okupaciji, a Poljaci su se od prvog do posljednjeg dana rata borili u domovini i na drugim frontovima, pa su njeni gubici tijekom rata iznosili 6.028.000 građana. U neposrednim borbama palo je 644.000 Poljaka, a 5.384.000 ljudi izgubilo je život nasiljem okupatora. U vremenu od 1939-1945. poljski narod je sistematski uništavan, jer je nacistička zamisao bila - biološko uništenje Poljaka i njihove materijalne i duhovne kulture. Superiornost arijevske rase i genocid u logorima kao fašistička metoda počine se provoditi širom Poljske. Mjesta masovne egzekucije postaju koncentracioni logori, gdje se zatočenici koji nisu odmah po dolasku ubijani podvrgavani specijalnom režimu iscrpljivanja putem ubitačnog rada, gladovanja, okrutnog zlostavljanja ili pseudo medicinskim eksperimentima. Najzloglasniji koncentracioni logori u Poljskoj bili su u Oswiencimu - Brzezinka (KL AUSCHWITZ), na Majdanku (KL LUBLIN), u Stutovu (KL STUTTHOF), Rogoznici (KL GROSS-ROSEN), Treblinki, Belžcu, Sobiboru, Helmnu. Najveća tvornica smrti bio je KL Auschwitz-Birkenau u kojem je ubijeno 4 milijuna ljudi pretežno Židova, Poljaka, a i drugih naroda Evrope, primjenom plina ciklon B. Postojali su i drugi centri uništavanja kao zarobljenički logor Lambinovice, prolazni logor Fort VII u Poznanju, zatvor Gestapo-a Pawiak u Varšavi, te logor Zabikovo kod Poznanja.

Upravo u tim logorima nastali su predmeti i likovni radovi koji su izloženi na izložbi, te ostavljaju snažan utisak i uzbuduju svojom jednostavnošću i ekspresijom. Uz velike napore stvaralo se u logorima najprimitivnijim alatom i iz različitih materijala. Radovi logoraša predstavljeni na izložbi dokument su tragične sudbine ljudi osuđenih na smrt, kao i svjedočanstvo njihovog heroizma i volje da se pruži otpor sudbini koju donosi nasilje.

Izloženi su predmeti od kruha (medaljoni, brojanice), metala (doza za cigarete, prstenje, križići), tekstila (vezene maramice, broševi, lutkice, maskote, torbe od konopca), papira (crteži, portreti, čestitke, karte za kartanje), cigle (pepeljare), drva (kutije i doze). Mjesta izrade su koncentracioni logor Stuthof, zarobljenički logor Lambinovice, koncentracioni logor Oswiencim-Brzezinka (Auschwitz), prolazni logor Fort VII u Poznanju, zatvor Gestapo-a u Varšavi i logor Zabikovo kod Poznanja.

Likovni radovi predstavljeni na izložbi rad su profesionalnih umjetnika, slikara, kipara, grafičara, a također i onih, koji su tek u logorima otkrili svoje neslućene ili naslućene sklonosti.

Izloženi su i plakati i desetak medalja, koje su nastale kao sjećanje na sve strahote logorskih patnji i umiranja zatočenika.

Cilj izložbe je da se i Jugoslaviji, čija je sudbina tokom II svjetskog rata bila također herojska i tragična, prikaže stvaralaštvo Poljaka, kao dokument i sjećanje na veliku ljudsku tragediju, koja ne smije više nikada zadesiti čovječanstvo.